

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.

Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, acc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garzaond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Expoziția din Sibiu.

O săptămână de sărbători s'a încheiat Dumineca trecută. Sărbările au fost cu atât mai înălțătoare, cu cât ele au fost prăznuirea muncii naționale, prin care am dovedit și de data asta progresul neîncetat, ce 'l face poporul nostru, țărani și meseriași, mulțumită darurilor hărăzite lui de Cel de sus și dragostei de neam a conducătorilor lui.

Cu expoziția aceasta ne vom mai ocupa încă în coloanele „Foi Poporului”, gazeta țăranilor și meseriașilor noștri. Deocamdată dăm o parte din vorbirea, cu care presidentul „Reuniunii meseriașilor”, dl Victor Tordășianu, a închis expoziția.

Stimabile doamne și d-șoare!
Stimabili domni și trașilor!

Convinsă, că industria este isvorul cel mai de căpetenie al bogăției omenești — mâna de oameni, grupată în jurul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” și în al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, acum după câțiva ani de muncă oșbitoare și rodnică, aflat-a sosit momentul de a chema pe țăranul econom și pe meseriașul nostru la sărberea de înfrățire, la nunta produselor mâinilor și a unuia și a celuilalt, sărbere, ce să umple de bucurie și de adevărată mândrie națională inimile noastre ale tuturor.

Ca dela această muncă, și pacinică și folositoare obștei, nimenea din cei buni să nu lipsească, toți și toate datu-și-au mâna frățescă, toți și toate in-

tinsu-ni-au ajutorul prețios și neapărat.

Sunt luni de zile de când prin comunele noastre dela un capăt și până la celalalt al comitatului nostru nu se vorbește decât de marele eveniment al expoziției sibiene, ce chemată este a ne ridica vaza pe decenii înainte.

Fruntași din reprezentanțele noastre comunale săritu ni au cu mijloace bănești într'ajutor; frunțașele femei: preotesele, învățătoarele, notărașițele, primăreșele și celelalte ale noastre cutrierat-au casele țăranilor noștri spre a scoate la lumină, la viață comorile intrupate și ascunse în minunatele lucrări datorite înțelepciunii și dibăciei femeii române, comori, cari nu arare-ori zac nebăgate în seamă prin fundurile de prin lăzi, paturi, cămări, poduri și alte locuri.

Fruntași cu durere de neam și din alte părți, par'că cuprinși de oare-care gelosie și invidie de ceea ce făptuesc sibiienii — incuragiatu-ne au și ajutațu-ne-au și ei în lucrarea noastră, parte indemnând la muncă, parte înmulțind fondurile indispensabile expoziției.

Reuniunile noastre de meseriași, pe cea mai bună cale a progresului, ear' unde asemenea așezăminte lipseau, bărbați vrednici și iubitori de înaintare — pusu-s'au și ei în fruntea meseriașilor, pe cari 'i-au indemnat la lucrare în folosul bine priceput al fiecăruia.

Vrednicul și de toți cinstitul, fost al meu și al multor generațiuni bun dascăl, venerabilul domn Dem. Comșa, care ca puțini alții, de mult 'și-a câștigat dreptul la cel mai înalt ord, ce noi putem să il dăm. la *ordul virtuții na-*

ționale — pe lângă greaua misiune de a fi în curent cu tot ce se petrece în jurul ideii expoziției — săptămâni de-a rândul din zorile zilei și până în noapte târziu, cărmuitu-ne-a pe noi, pe neobositele doamne și domnișoare și pe membrii numitelor două reuniuni, numai și numai, ca bogăția adunată și nouă încredințată, și prin felul cum se va prezenta privitorilor marelui public — să fie vrednică de admirat.

Am o mare și deosebită plăcere de-a constata, că în ce privește expoziția industriei de casă, aproape nu este comună locuită de Români în acest comitat, care să nu fie reprezentată cu lucrări la expoziție, ear' meseriașii noștri, între împrejurările date, cinste ne-au făcut și ei cu lucrările lor din industria profesională.

Lucrul de mână femeiesc, după aceasta expoziție, firmă speranță avem, va ajunge la rangul industriei profesionale. Prin introducerea războaielor mai practice și spornice și indeosebi a războaiului mecanic — industria de casă nou și imbucurător avânt are să iee.

Împrejurarea, că în cursul expoziției s'au aflat mai mulți amatori ba însăși „Asociațiunea pentru literatură și cultura poporului român” intenționează a face o colecțiune din frumoasele lucruri de mână — este o dovadă mai mult, că industria noastră de casă are să formeze în viitorul cel mai apropiat un bogat și nesecat isvor de câștig pentru poporul nostru.

FOITA.

Poesii populare.

De pe Murș.

Com. de D-șoara Iuliana Coman, învățătoare.

Măi bădișo ochi verzii,
Pe Mercuri seara să vii,
Că și Luni te-am așteptat
Pân' luna s'o 'ntuneat.

Spune-mi bade adevărat,
Cu ce apă te-ai spălat?
Io-ți spui mândră adevărat,
Cu ce apă m'am spălat,
Cu apă din tântănișă
Să fiu fetelor puicută.
Cu apă din trei isvoară,
Cine m'o vedè să moară,
Și ou flori de mătragune,
Cin' m'o vedè să suspine.

Măi bădișo cu păr creț,
Nu te ține așa măreț,
Că n'ai boi, și nici vișele,
Ba nici capre mărunțele.
Numa un câne și un cotoș
Și-ac 'ți-e binele tot.

La noi la moara din jos
Este-un măciniș frumos.
Fă-mă doamne ce mi face,
Fă-mă pasere măiastră
La morărița pe casă,
S'aud moara cărțăind,
Pe bădișa fluerând.

Din Bunc.

Comun. de Partenie Giurgescu,

Murș, Murș apă lină,
Alină-mă și pe mine
Intr'o margine cu tine,
De nu 'ți-a plăcea de mine,
Fă-mă brâu pe lângă tine.
De nu 'ți-a plăcea de b-âu —

Fă-mă peană de sașeu,
Mă pune în olopul tău;
Că unde îi însera,
Eu bine te-oi lumina.
Oamenii te or întreba:
„Ce lumină-i da aia?”
Asta-i lumină de ceară,
Drăguța din a mea țeară,
Asta-i lumină de sâu
Drăguța din satul meu.

Fă-mă Doamne ce mi face,
Fă-mă puiu de curcubeu,
Să mă sulu la D-zeu,
Să vie Dumineca,
Peste toată Lipova.
Că mă bate maică-sa,
De mi bate o'un cărbune,
Eu iubitul nu 'l-oi spune.
De-oi tăcea,
'Mi-l-oi avea.
De 'l-oi spune
Mi 'l-oi pune.

Procesul „Cărții de Aur“. Tribunalul regesc din Cluj a pus termen de pertractare pentru excepțiile înaintate din partea dlui T. V. Păcățianu în contra actului de acuză, în procesul de presă pentru „Cartea de Aur“, pe 4 Noembrie n. Pertractarea va decurge în fața senatului de acuză. La pertractarea dl Păcățianu se va prezenta însoțit de apărătorul său, dl avocat Coriolan Brediceanu din Lugoj.

NOUL METROPOLIT AL BUCOVINEI. Maiestatea Sa a numit cu hotărârea preînaltă din 17 l. o. pe Dr. Vladimir de Repta, arhiepiscop și metropolit în Cernăuți.

Noul metropolit s'a născut în 25 Decembrie 1841 în Banila-rusească din o familie de răzeși moldoveni. El a fost profesor la facultatea teologică a universității din Cernăuți, în 1898 fu numit episcop de Rădăuți. Din 1901 era și deputat în Reichsratul din Viena.

„TRIBUNA“ LUATĂ LA GOANĂ. După procesul intențat celor 5 articoli ai „Tribunei“, urmează alte procese. Redactorul ei responsabil a fost citat luni, în 27 c. la judele pe de instrucție Gădri, care i-a comunicat, că procuratura a împresuat de nou 3 articoli primi din Nr. 106, 130 și 135 ai „Tribunei“ pentru agitație politică.

Articolii sunt următorii:

„Vor a ne sugruma“, prim articol apărut în Nr. 106 dela 11/24 Iunie c.

„Tendințe și rezultate“, prim-articol apărut în Nr. 130 dela 17/30 Iulie c

„Tablou moral“, prim-articol, apărut în Nr. 135 dela 7 August n. c.

In articoli se tratează chestia ordinațiilor lui Wlassios, confiscarea „Darului de Paști“ etc.

Cele multe înainte!

Reprezentarea teatrală a meseriașilor.

Duminecă seara, ziua înhiderii esopozitei, meseriașii din Sibiu au dat o reprezentare în teatrul orășenesc din Sibiu în fața unui public, care n'a lăsat nici cel mai mic loc din teatru liber. S'au reprezentat „Vlăduțul mamei“ și „Ruga dela Chișeteu“. În piesa primă dl I. Imberus, (pădurarul Sbârcoiog), d-voara E. Baciu, (Smarandița) și dl Braiu, (tinărul boer) și-au predat rolul cu interes și pricepere. Cel din urmă a dovedit, că e deja deprinz bine cu scena. Asemenea bine și-a jucat rolul doamna E. Roșca. Dl Azente, (Vlăduțul mamei) a știut să țină publicul într'un continuu ris și treptat să-i mărească buna dispoziție, ceea-ce este o condițiune esențială a comediei. Peste tot comedia într'un act „Vlăduțul mamei“ a fost foarte bine jucată.

Buna impresie ce a lăsat-o piesa primă s'a menținut și la începutul pie-

„Epidemia maghiară“. În ședința de Vineri a parlamentului austriac deputatul Romanczuk a supărat rău pe Maghiari. Era vorba de greva cea mare a muncitorilor ruteni de câmp din Galiția. Greva aceasta a fost înăbușită cu ajutorul armatei, trimițându-se asupra nenorociților țărani, storți acolo de Jidani și nobilii poloni, huzărime maghiară. El a spus, că întreaga Galiție de ost a fost invadată cu soldați, indeosebi maghiari, așa, că a fost o adevărată epidemie maghiară. Husarii maghiari furau tot, ce le cădea în mână. Era vai de femeile, cari le cădeau în mână. În Jagdobo au omorât Maghiarii mulți plugari. El provoacă pe ministrul-president Köber să măntuească Galiția de sozul acesta de soldați.

Sfârșit de compătimii Maghiarii, când și afară de Ungaria numai astfel de laude își pot câștiga. În România sunt cunoscuți, dar' nu de bine, în America îi numesc Hani, sigur, că eară nu de bine, în Galiția? Ne a spus-o Romanczuk.

O încercare neisbită. Vice-comitele din comitatul Bistrița-Năsăud și judecătoria cercuală din Bistrița au încercat un atentat contra limbii protocolare germane a orașului. Ceruseră adesea, că procesele verbale despre cauzurile de moarte să fie trimise pe viitor în limba maghiară. În ședința consiliului comunal din 19 l. c. s'a hotărât cu unanimitate a răspunde, că fiind limba protocolară a orașului Bistrița cea germană, numai pe aceasta o poate aplica în afacerile ei.

Atitudine bărbătească. Conform art. de lege 28 din 1876 inspectorii școlari au dreptul de controlă și asupra școalelor confesionale. În §. 5 al acestei legi se spune, că inspectorul trage atențiunea învățătorului asupra defectelor observate și totodată se adresează către autoritățile superioare pentru sanarea lor. Autoritățile superioare școlare sunt la noi consistoarele. În timpul din urmă s'a virit în protocoalele de vizitare ale inspectorilor de școale și întrebarea: „Ce dispozițiuni a luat in-

sei a doua și câtă vreme a cântat corul. Țăranii dela Rugă, fete și flăcăi întrușiți în cor sub conducerea dlui Candid Popa, execută în mod armonios și cu un deplin acord între singurati-cele voci cântarea „Doină doiniță“. Solistul de tenor V. Grindean își modulează fără greș cântarea, al cărei acord de bas susținut de dl Poponea, Mosean și alți este cât se poate de perfect. Corul reuniunii sodalilor prin cântările executate a dovedit, că tinde spre progres tot mai mare și este bine condus.

Ce privește pe actorii diletanți și diletante din piesa a doua, și-au dat silință să interpreteze bine rolurile, ceea-ce le a și succes. În piesa aceasta e foarte puțină acțiune, așa că jucătorii n'au prea avut ce să arete. Lucrul principal au fost cântările, și în privința acestora publicul a rămas pe deplin mulțumit. După producțiune a urmat joc.

inspectorul la comuna politică sau confesională? Față de comuna confesională inspectorul nu poate lua, conform legii, nici o dispoziție, de aceea preoții săsești din cercul bisericesc al Sibiului au refuzat să subscrie aceste protocoale. Din cauza aceasta strigăte de alarmă contra „Pangermanilor“, „trădătorilor“ etc. Pe conlocuitorii noștri Sași nu-i va turbura urletul acesta și preoților și autorităților noastre le va deschide ochii, ce trebuie să facă, când un inspector școlar maghiar ar cuteza, cu eludarea legii, să vatemă autonomia noastră bisericască.

Ajutorarea bisericilor. În budgetul viitor al ministrului de culte se va ridica poziția „Ajutorarea bisericilor“ la eşitele ordinare cu 600.000 cor., la cele extraordinare cu 100.000 cor. Suma din urmă se va folosi pentru traducerea și tipărirea cărților bisericesti slave în limba maghiară.

Judicatura în afaceri de cărți funduare va da o ministrul de justiție încă la 12 judecătorii cercuale, așa că de aici înainte vor mai fi numai 31 judecătorii cercuale, care nu sunt totodată și oficioase pentru cărți funduare.

DIN LUME.

Peninsula-Balcenică.

Din Sofia se telegrafează, că guvernul bulgar a adresat marilor Puteri o notă-circulară, prin care refutează acuzațiunile Turciei, cum-că ar protegea mișcarea macedoneană.

Prin aceeași notă, guvernul bulgar atrage atențiunea Puterilor asupra situațiunii amenințătoare din Macedonia, rugându-le ca reforme să fie introduse în aceea provincie, în conformitate cu tratatul dela Berlin, altfel va fi imposibil guvernului princiar de a infrina m'șcarea din principat în favoarea Macedonenilor.

Pentru scutul consulului rusesc din Mitrovița au sosit aici, în trupe mici, 50 Cozaci, cari locuiesc în ambasada rusescă din Constantinopol. Plecarea consulului la post cu servitorii sei — așa se numesc Cozaci veniți în Constantinopol — nu e încă definitiv stabilită.

Anglia.

Se anunță în mod oficial, că Chamberlain, ministrul coloniilor, va pleca pe la sfârșitul lui Noembrie în Africa-de-sud pentru a constata la fața locului problemele, ce se impun după terminarea războiului și organizarea nouălor colonii, prin rezolvarea chestiunilor cari le interesează.

Ministrul coloniilor va vizita coloniile Cap, Natal, Orange și Transvaal și se va reîntoarce în Anglia pe la începutul lui Martie 1903.

„Agenția Reuter“ crede a ști, că această hotărâre a lui Chamberlain este aprobată de rege și de ceilalți miniștri și cu multă satisfacțiune primită de Milner, comisarul guvernului în Africa-de-sud și administrator al nouălor colonii.

Francia.

Consiliul de ministri, ce s'a ținut la Eliseu sub presidenția lui Loubet, a decis a deferi consiliului de stat, ca un abuz, petițiunea membrilor episcopatului francez, în favoarea congregațiilor, de oare-ce aceasta petițiune constituie un act anti-concordator.

Rusia.

»Daily Telegraph« aduce amănunte despre călătorile proiectate ale Țarului. Cătră 15 Ianuarie a. v. va sosi în Roma, unde va petrece patru zile. Apoi vrea să călătorească la Cetinie, Atena și posibil și la Constantinopol, unde l'a invitat Sultanul din incidentul vizitei marului duce Nicolae.

Știri mărunte.

În lupta cu Somali (Africa-de-est) Englezii au pierdut un tun Maxim, 70 morți și 100 răniți. Acesta e raportul oficial.

Din Roma se știe, că Papa a refuzat să primească pe Loubet ca oaspe venit din Quirin.

Din comitate.

— Congregațiunea comitatului Arad. —

Congregațiunea comitatului Arad a fost convocată pe Luni ziua sfintei Paraschive. Aceasta neobservare a sărbătorii românești a dat ansă, ca îndată după deschiderea ședinței protopopul *Siriei* dl *G. Popovici* să adreseze o interpelație, la care vicecomitele scuzându-se cu neștiința a promis, că pe viitor va ține cont de astfel de împrejurări.

O altă interpelație o face dl adv. *M. Veliciu*, în cauza abuzurilor protopretorului din Radna.

Răspunsul vicecomitelui a fost, că a dispus anchetă și despre rezultat va raporta congregației la timpul său.

Urmând raportul general la cuvântul deputatul distal *Hollaky*, care făcând o aspră critică sistemului, constată că în părțile Halmajului sânt stări de lucruri asiatiche. Deputatul *Hollaky* a spus și comitelui suprem niște lucruri piceoase. Tot în materia raportului general vorbește și valorosul avocat *Dr. Stefan C. Pop*, constatând, că raportul e plin de date false, de pedepse grele pentru transgresiunile de pădure din ținuturile sărace ale Halmajului și Radnei, cu toate că ministrul a dat ordin, ca poporul să nu fie pedepsit pentru ori ce lucru neînsemnat. Dl *Dr. Pop* critică mai departe casarma de honvezi, care a costat o sumedenie de bani și a cărei întreținere costă sume enorme. Dl *Dr. Ioan Suciu* vorbește în cauza instrucțiunii confesionale române de tot mașter tractată din partea mai marilor comitatului. Întocmai ca și dl *Dr. Pop* nici *Dr. Suciu* nu ia la cunoștință raportul vicecomitelui.

Venind la ordinea zilei propunerea comisiei permanente, adeocă a sporirii dării suplimentare pe lângă cele 4%, încă cu un percent pentru fondul ordinar de pensii, precum și crearea unui post de asesor la sedria orfanală atât dl *Dr. Stefan Pop*, cât și dl *Dr. I. Suciu* protestează cu energie. Supusă la votizare propunerea comisiei permanente se primește. Afacerea cu darea pentru căile de comunicație asemenea provoacă o discuție vehementă.

Chestiunea adresei comitatului Presburg n'a putut lipsi nici din congregațiunea Aradului.

La discuția asupra revizuirii legii de naționalitate la parte dl adv. *M. Veliciu*, *Dr. Suciu*, dar' mai ales *Dr. S. Pop*, care arată, că epigonii de azi vor să dreagă opera marilor măestri *Deak* și *Eötvös*. Discuția pe tema revizuirii legii de naționalitate a fost pe cât de stragnică pe atât de interesantă. Membri români erau solidari în apărarea cu bravură a drepturilor poporului nostru.

Adresa comitatului Presburg, pe care în congregația din Deva s'a trecut la ordinea zilei, fiind pusă la votizare s'a primit. Cu votarea asupra revizuirii legii de naționalitate s'au epuizat și obiectele mai de importanță, celelalte obiecte ce s'au dezbătut în ședința de după amiază au fost mai mult de interes local.

SCRISORI.**Sfințire de biserică în Topa-Sâncraiu.**

Din jurul Clujului ni se știe: Duminecă în 19 l. c. mare sărbătoare a văzut comuna *Topa Sâncraiu*. Credincioșii din aceasta comună »vestiți de săraci și de omenie« — având totodată preoți credincioși și devotați, ca bătrânul *Ioan Bochiș* și tânărul său fiu de același nume, au reușit să zidească în scurt timp și afară de câteva ajutoare ale inimilor generoase, numai din jertfa muncii și sărăciei lor, o biserică, care e o adevărată podoabă și mândrie a modestei comune. În mijlocul caselor învechite acoperite cu pae, biserica aceasta frumoasă se ridică măiestroasă ca un palat între colibe vestind de departe despre vrednicia conducătorilor și bună-tatea poporului din aceasta comună.

În 19 Octombrie avea să se facă după mai multe amânări sfințirea acestei biserici.

În dimineața zilei din toate părțile pe toate căile și potecile coborau Românașii, cete, cete, de pe istoricele dealuri, unde înainte cu un milleniu s'au luptat Românii, pe moarte și pe viață, cu voi dușmani până-ce au făcut pacea cu jurământ la *Aschileul* învecinat.

Se adunaseră ca la trei—patru mii de oameni și satul lua înfățișarea unui târg. Actul binecuvântării noiei case a lui D-zeu l'a săvârșit protopopul Clujului *Dr. Elie Dăianu*, — ca delegat al Metropolitului din Blaj — care deși bolnav nu a pregetat a suporta ostenețile lungii călătorii cu trăsura și obseala ceremonialului în mijlocul unei asfel de mulțimi. Săvârșind cu mare solemnitate binecuvântarea a rostit dl protopop o cuvântare potrivită despre biserică, predându-o destinațiunii sale sacre, în numele Metropolitului *Dr. Victor Mihályi de Apșa*, a cărui bucurie părintească pentru zelul credincioșilor a tălmăcit-o în avântate cuvinte, împărțind în fine tuturor binecuvântarea sa arhierască.

După aceasta frumoasă predică, care a produs adâncă impresiune asupra poporului, protopopul copleșit de indispoziție a trebuit să se retragă în ca-

sele parohiale. Ceremoniul însă s'a continuat. A urmat liturgie solemnă celebrată de 4 preoți și 2 lectori anume: *Vasile Podoabă*, directorul »Economului«, *Gregoriu Lehene*, paroch în Arghiș, *Petru Dan*, paroch în Stobor, *Ioan Topan*, paroch în Șardul-unguresc, *Vasile Moldovan*, teolog absolvent și *Augustin David*, teolog absolvent. La sfârșitul liturgiei *Basilii Podoabă* a rostit cu cunoscuta-i oratorie o frumoasă predică populară în care prin asemănările frumoase și originale a cucerit întreg auditorul. Era la 12 ore când a eșit poporul din biserică inundând întreg satul.

Preoțimea și inteligența s'a intrunit în casele parohiale, unde harnicul preot a oferit oaspeților un prânz ales, la care cu toată indispoziția a asistat și protopopul *Dr. Dăianu* prezidând masa. În decursul prânzului s'au rostit mai multe toasturi frumoase dintre cari însem toastul protopopului pentru Roma și Blaj. Din acest toast încordându-se din nou în ciuda indispoziției sale, protopopul *Dr. Dăianu* a pus în legătură modesta, dar' frumoasa sărbătoare a acestui țur cu Blajul, centrul Metropoliei noastre și cu Roma, centrul creștinătății universale, arătând cu admirabile cuvinte gingașă legătură de sentimente și aspirațiuni de sânge și credință ce există între Români, Roma și Blaj. A mai toastat venerabilul paroch *Ioan Bochiș* pentru protopopul ca delegat al Metropolitului și nou șef al tractului. *Basilii Podoabă* pentru preoții *Bochiș*, *Dr. Tamas*, avocat în Hida, pentru poporul din Topa-Sâncraiu și curatorat, *G. Lehene*, *P. Dan*, învățătorul *Mocian*, pentru noul protopop și alții. Seara a avut loc o petrecere cu dans, care a reușit foarte bine. *Un oaspe.*

Din Telciu.

— 21 Oct. c.

În 13 a lunii curente populațiunea greco-catolică a comunei Telciu (lângă Nășăud) a avut marea nenorocire de a fi martoră oculară la o grea lovitură pentru dînsa. Falnică clădire a bisericii din nou clădindu-se la a cărei edificare s'a început acum sînt trei ani, la oarele 12 din zi s'a surupat aproape jumătate cu un vuet puternic și asurzitor, al cărui echo trist a răsunat prin toate văile și în toate inimile bine simțitoare ale acestei comune. Vieți omenești nu au căzut victimă acestei întâmplări dureroase și nenorocite pentru noi, căci înainte numai cu o oră de a se surupa bieții lucrători ca prin minune și presimțind catastrofa s'au depărtat din interiorul bisericii și de pe alăturile, ce stau la o înălțime de 26 metri. Marea nenorocire s'a prevăzut cu săptămâni înainte fiind crepate pedestalele ce susțineau cupola în mai multe locuri. Senatul bisericesc din aceasta cauză a și chemat un profesor dela politehnicul din Pesta, rugându-l a se pronunța asupra pericolului ce amenință zidirea, încă în timpul când se mai putea ajuta. Cu mare durere sufletească a trebuit să auzim din gura aceluia cuvintele deprimătoare pentru noi, că întreprinzătorului nostru nu l'a fost iertat a conduce clădirea singur, ci

numai prin un arhitect, care l-a și avut întreprinzătorul, dară care nu s'a prezentat numai de câteva ori la fața locului, și pe timp foarte scurt. Comuna bisericească avea să solvească întreprinzătorilor (ale căror nume le rețac) suma de 140.000 pentru aceasta clădire, din care sumă au și primit 80.000 cor.

Dela începutul clădirii senatul a avut de a întâmpina multe necazuri și neplăceri cu întreprinzătorii, cari folosindu-se de paciența și în parte de nepriceperea noastră fără a observa condițiile contractului au întrebuițat la clădire tot felul de material slab și necorespunzător, cu toate că senatul ca comitet de clădire l-a făcut totdeauna atenți, dar' durere fără nici un rezultat. Aceștia spriginiți de unul sau doi membri din sinul senatului nu au urmat sfaturile bune ale oamenilor cu tragere cătră biserică, cu toate că aceștia au întrebuițat toate mijloacele legale spre a-i constrânge la respectarea condițiilor de clădire și întrebuițarea de material bun, și acuma rezultatul neasultării lor este ruina noastră materială și neîncrederea poporului față de conducătorii sei. Cei cu musca pe căciulă se încearcă a arunca vina surpărei pe greutatea cupolei, accentuând mersu că acea a trebuit lăsată afară cu totul. Ba unii oameni de valoare încă și-au luat osteneala a se exprima astfel, că de ce treabă este la un sat ca Telciul o biserică cu cupolă. — La toți aceia le dăm modestul răspuns pe aceasta cale, că comuna bisericească Telciu, basată pe forțele ei materiale, a vrut să clădească o biserică, care să fie fala Românilor, în genere și a credincioșilor în specie. Nu cupola ne-a cauzat catastrofa tristă, ci aceia cari au spriginit pe întreprinzători la lucrurile și îndărătnicia ce au arătat-o întotdeauna clădirii. Noi nu suntem chemați a ne da părerea decisivă asupra acestei împrejurări, nefiind oameni pricepători în arta clădirii.

Senatul bisericesc în ședința sa dela 15 Octomvrie st. n. a. o., sub presidiul reverendis. domn vicariu Ciril Deac din Năsăud a ținut o ședință, în care a hotărât, că numai deoat să fie chemată o comisiune de pricepători și judecătorească, care ne va lămurii asupra cauzei nenorocirii. Spre scopul acesta s'a și trimis o comisiune la Bistrița în persoanele notarului cercual și a casarului comunal care este și curatorul primar al bisericii. — Ei și-au făcut datoria, dar' durere, că părintele Grigore și cu mai câțiva membri interesați în cauză, nu au așteptat rezultatul comisiunii, ci au convocat o altă ședință pe ziua de 18 Octomvrie în care au ales altă comisiune în persoana capelanului din loc, care în ziua de 19 a lunii curente s'a și prezentat, după-cum spune, la Bistrița cu rugarea, de a eși afară primul inginer dela oficiul de edile regesc cu 2 arhitecți. — Nu știu până-acum rezultatul mergerii acestuia.

Nu știm până acum ce pași se vor face din partea autorităților bisericești și politice în aceste sfaceri pentru a sana răul de care suferă comuna aceasta, atâta știm că poporul văzând irregularitățile și păcatele celor chemați a-i lumina în o bună dimineață s'atul de toate, și adus la desperare va recurge

la mijloace desperate, de care D-zeu să ne ferească. — Tragem atențiunea Rev. Domn vicar asupra celor-ce au să se desvoalte la noi și până când încă nu e târziu, să întrevină în toate ce privește sfacerile bisericii prin o cercetare minuțioasă și pe cei vinovați să-i tragă la răspundere. — Ear' noi Telcenii cu capurile descoperite înaintea ruinelor ce acopere munca noastră de zeci de mii să nu desperăm, ci din contră punându-ne de nou speranța în D-zeu și puterea lui să cercăm toate mijloacele de a ne reculege din perplexitatea în care am căzut și cu curagiu nou și convocarea ajutorului Dumnezeu să începem din nou la muncă, dar' trebuie să fim înțelepți ca șerpii și uniți în ougete și simțiri. Să urmăm sfaturile înțelepte ale binevoitorilor noștri și să pretindem fără rezervă pedepsirea culpabililor și oamenilor fără suflet.

Avutul nostru câștigat prin muncă dreaptă nu vom suferi să fie prădit de aceia cari trândăvesc prin cărcimele Jidanilor, ca apoi să poată provoca scandal și să spargă încuitorile noastre. Să nu suferim ca cei chemați de a ne conduce, să fie actorii imoralității.

Grele vorbe s'unt acestea, dar' a trebuit să le exprimăm cu cea mai adâncă durere și pe aceasta cale. Am ajuns în stadiul omului desperat — ori salvăm totul, ori pierdem totul. Voi, acei creștini adevărați, cari ați dat sudoarea voastră spre ridicarea casei de rugăciune lui D-zeu, nu dați nici o expresiune durerei voastre sufletești pentru marele dezastru ce am suferit, fără îmbărbătați pe cei slabi de inimă ca așa în curând să reparăm aceea-ce s'a periclitat din negrija altora și reutatea acelora, ce au séménat ură și pismă între noi.

Mal mulți Telcenii.

Arta de a face focul la popoarele sëlbatice.

(Urmare și fine).

Învățații zic, că numele de Promontha e Prometheu. mare titan, fiu al pământului, care a furat focul din cer pentru a l' da muritorilor, din care cauză s'a închipuit în Grecia prin gemenii Dioscuri: Castor și Polux, răsăritul și apusul soarelui, cari nu trebuiau să viețuiască pe pământ împreună, unul trebuind să moară, când celalalt înviază. În aceste condițiuni cele două bețe zeificate ajursoră mai târziu patronii navigatorilor, cărora le arătau răsăritul și apusul soarelui.

Se presupune chiar, că *Svastica* a fost simbolul zeilor cobiri sau generatori adorați de Pelasgi în insula Samotracia, unde se fundară colegiuri sacerdotale, cari fură mult timp considerate ca sfinții secretelor metalurgiei.

În afară de modul de a produce focul prin mijlocul frecării s'a mai găsit la Malezi și Polinezieni acela al frecării în linie dreaptă, prin care bătul lat se mișcă cu repeziune, într'o parte și alta, într'o scobitură dreaptă făcută în celalalt băt.

Aceste mijloace de a produce focul prin frecare au fost fără îndolală întrebuițate numai de popoarele din climatele calde sau cel puțin uscate.

În sfirșit al 3-lea procedeu mecanic este acela al percuțiunii prin ciocnirea a 2 pietre tari, sau, după-cum fac Eschimoșii, a 2 bucăți de mineral tare, mai mult pentru a-și aprinde lămpile lor formate din vase de gresie, în cari se află grăsimi de cetacee, pentru a avea lumină în lungile nopți polare și pentru a topi zăpada, decât pentru a-și prepara alimentele, pe cari le mănâncă crude.

Pe de altă parte lemnul este așa de rar în regiunile polare, încât grăsimi-cetaceelor sau uleiurile de pește s'unt singurele materii de foc, pe cari le au, îmbrăcăminte acelor popoare fiind din piel, cari le țin destul de cald pentru a nu mai ave nevoie să se încălzească la foc.

Cătră polul sud însă, în archipelagul insulelor de foc, cari s'unt separate de sudul Americii prin strimtoarea Magelan, tribul numit *Fuegin*, nomad și mănăcător de oameni, care se îmbracă cu piel, deși sub o climă mai dulce, întreține la aer liber un foc, împrejurul cărui se îngrămădesc cu toții.

Numai din cauza acestor focuri, pe cari navigatorii le vedeau de departe, s'a dat acestui archipelag denumirea de *Țara-de-foc*.

Dragostea acestor sëlbatoci pentru foc este atât de mare, încât se zice că au cu ei foc chiar în *piroga*, un fel de luntre făcute din trunchiul unui arbore scobit, de cari se servesc pentru pescuit.

Atât Eschimoșii dela polul nord, cât și Fueginii dela polul sud își produc focul lovind cu o bucată de cremene contra alteia, sau contra unui mineral tare.

Se pare-că în Europa în timpurile preistorice oamenii, cari își făceau locuințe în peșteri, întrețineau în interiorul acestora ca și Fueginii, un foc continuu pentru a se încălzi pe ei și puțin alimentele, pe cari de altmintrelea le măncau mai mult crude.

Toate depourile găsite în Europa, în peșteri arată, că singurul mijloc de a produce focul a fost acela al ciocnirii prin cremene. Acela al frecării a fost cu totul oriental, cu toate-că se crede că a fost cunoscut și în Europa de sëlbatocii din epoca de bronz.

Civilizația epocii de bronz a venit în Europa din Egipt și tot de acolo Grecii au primit legenda, prin care Phoenix este considerat ca tată al cremenei, care la rîndul ei este considerată ca tată al Pyrodei; ceea-ce esplică întrebuițarea cremenei și a piritei de fer pentru producțiunea focului.

Mijlocul de a face foc cu oglinzi se ivește în epoca de bronz, când Etruscii ca și Fenicienii și Egiptenii întrebuițau oglinzile pentru producțiunea focului, prin reflexiunea razelor solare și s'a scurs mult timp până în epoca renașterii, când s'au descoperit proprietățile optice ale sticlei, prin întrebuițarea lentilelor.

În Egipt, ca și în Etruria numai riturile sfințite aveau însărcinarea de a face să coboare focul din cer pe altarele, unde se ardeau jertfele și niciodată producțiunea focului nu a putut deveni populară la aceste popoare.

Adunare învățătorescă și mai ceva.

(Urmare și fine.)

Asemenea a produs în învățătorime o impresiune neplăcută împrejurararea, oă la unii învățători, din comune mai mici, — prin urmare elevi mai puțini și trudă mai puțină — s'a întreținut salarul prin ajutor de stat la 400 fl. pe când învățătorii din comunele mai mari, — cu elevi mai mulți, deci și trudă mai multă — s'nt tot numai la minimul de 300 fl. Unii dintre cei bine dispuși după prânz strigă, oă dacă preoțimea primește ajutorul de stat, de ce s'nu-l primească și învățătorii și oă minimul în multe locuri e numai pe hârtie. Tactul și înțelepciunea d-lui președinte a dat și acestui incident o formă mai acomodată și mai matură adecă: Venerabilele autorități bisericesti s'nt rugate, ca s' facă tot posibilul pentru ameliorarea salariilor învățătorilor. Observare: Venerabilul Consistor prin întregirea salariilor la unii învățători la 400 fl. a transpus pe învățătorime în un mod nou de gândire, care va av' de sigur urmări serioase, dar' oă favorabil va fi pentru biserică și popor ori nu, de present nu se poate calcula. Ori și cum va fi, dar' procedura Venerabilului consistor a fost greșită, unilaterală și neplăcută pentru învățători. — În urmă s'a conezut o comisie care s'și exprime alipirea cătră P. C. Sa dl vicar și s'a primit o propunere, ca taxa apelativă de 20 fl. în procese disciplinare cătră Ven. Consistor metropolitan s' se șteargă. Președintele, prin o vorbire bine primită, cam pe la 6 ore închide ședința. Unul dintre învățători mulțumește președintelui pentru buna conducere.

Mai ceva: de câtăva vreme prin circulare s'a impus preoțimei și învățătorimeii, ca actele religioase s' le facă >deplin<. Actul înmormântării, s'vârșit de P. C. Sa dl vicar Vasile Mangra, la care a fost de față învățătorii adunați, a produs asupra învățătorimeii impresiune ironică și a dat ansă la observări sarcastice, fiind făcut cu totul pe scurt, așa zicând superficial. Dacă s'a făcut așa pentru străinii adunați e deștul de rău, căci străinii nu-și descon-

sideră ceremoniile lor pentru noi. Că nu s'a ținut predică e de scușat, dar' mai mult nu.

În învățătorimea noastră totdeauna face impresie plăcută, dacă la astfel de ocaziune ne cercetează inteligența noastră română. Inteligența din Orade — se vede — prea aristocratică s'a distins în mod splendid prin absentare >completă<. Scuze — concedem — vor fi av'nd la aceasta, dar' — s'ne ierte — absolut nu pot av'. — Avem în Orade redactori români — serioși și umoristici — dar' s'știn solidari cu inteligența. — Altcum pardon! s' poate oă noi nu avem atăta inteligența, ca inteligența din Orade s' se poată coborî așa jos și aceasta apoi îi dă absolut deplin. Odată — la alegerea oficianților reuniunii — câțiva inteligenți ne au cercetat și s'au făcut membri. Înțelegem.

Delabitor.

Concurs.

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1903 din *tundajunea >Andronic<*.

I. pentru învățăceii de ori ce meserie,

II. pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1902.

III. pentru sodali, cari au lucrat fără intrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a put' deveni măestri, prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au s' producă în general:

1. Carte de botez,

2. Atestat dela comună despre averea proprie ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului, ori, fiind el căsătorit, despre familia sa av'nd a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni s'nt în familie, câți cercetează școala și câți mai s'nt la meserii.

Concurenți pot fi numai *Români ortodoxi născuți în archidieceasa Transilvaniei*.

În special mai au s' dovedească:

I. Învățăceii.

a) oă au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) oă au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) oă au încheiat contract cu măestrul și oă contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) Adeverințe dela măestru despre sporiul ce-l arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie alăturat la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodali.

a) oă au terminat anii de învățcel în anul 1902, ceea-ce vor dovedî prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII. din 1884 §. 67).

b) oă au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea-ce vor dovedî ori cu cartea de lucru ori cu adeverință dela măestru;

c) cei ce vor dovedî că s'nt membri ai unei reuniuni de meseriași și oă cunosc mai multe limbi, vor av' preferință.

III. Sodali, cari s'nt în condițiuni de a deveni măestri.

a) s' aibă certificatul de măestru;

b) s' fi lucrat cel puțin 6 ani fără intrerupere ca callă, ceea-ce vor dovedî cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe dela măestri, la cari au lucrat;

c) În cerere s' se arete anume locul unde voiesc s' se așeze ca măestri, ce felu de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe șocoteala lor;

d) S' dovedească cu atestat dela oficiul parochial, oă cercetează biserică noastră și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile s' fie scrise și subscribe cu mâna lor proprie, adresate consistorului archidieceșan greco-oriental din Sibiu, s' le înainteze până la 31 Decembrie 1902 stilul vechiu.

Acei concurenți cu oare-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învă-

Țiganul însetat.

Un Țigan era șetos

'Și-a plecat spre mare, 'n jos.

Marea mândră și umflată,

C'apucă cerul de toartă.

— De-aș putea, s'o sorb d'odată!...

Horp odată, horp dă două...

Horp dă nouzeci și nouă!

'Ndec!... șarata?!... poate 'i mâna!

Și amara!... Ori chiar gura!!..

Aș!.. așa dă multă apa,

Și amara și șarata?!...

Dă-unde Doamne-atăta șare,

Ca sa șari atăta mare?!...

Haida Vlad! Mai gusta-odată.

Și 'nca-odată, ș'alta data!...

Tot amara și șarata!...

Ptiu, fire-ai a dracului!!!

Amarita și bahlita!

Viforos, ne'mblanzita!!!

Mare ești ș'amarnica!!

Bata-te-ar pardalnică!!!

Mare-ai fost și mare ești!

Vecinic n'ai s' putrezești!!

Dac'ai fi fost vin ori țuica.

Ai fi fost mai pușintica!!!

Dă-altfel... Mare 'i rămănea;

Că nici dracu nu te bea!!!

E. Ba'can.

'Și-a găsit beleaua.

Un biet Român se însurase și el, ca s' aibă un căpătăiu, s' găsească și el o bucată acasă, șeara, când vine dela muncă, s'nu umble rupt, s'și vadă rândușală prin casă... ca omul când se însoară, în șfirșit, oă se gândește și el s'și vie mai ușor, s'și facă viața mai dragă.

Asta, șăracul, dăduse de pacoste, oă îi era muierea de nu știa face mai

nimic, și ce știa îi era lene s' facă, ear' de femeie afurisită și rea... nu se mai pomenea, gândesc, mai ca ea.

Ce-a făcut Românul?... a lăsat-o și el în voia ei; de striga, o lăsa s' strige; de oăra o lăsa s' oărască; în șfirșit nu luă șeama la ea de loc o vreme, gândind oă o fi mai bine; aș! de unde?... oă se lega ea de el, nu îl lăsa s'și vază de treabă în tihnă, ear' de se rēștea la ea, or îi mai înșigea și mâna prin ale coade, țipa de șcula tot șatul. O ducea în șfirșit bietul om, dar' tot era mai rău.

Într'o zi, av'nd el s' ducă niște grâu la țirg, a înjugat boii și a plecat. Era vară, o căldură d'aia afurisita. De zăduf s'a dus nevasta la gârlă s' se șcalde și cum a făcut, cum a dres, a șcăpat într'un ochiu și s'a înecat.

Când a venit omul a doua zi dela țirg, preotul șatului 'i-a eșit înainte s'și spuie ce se întēplase și 'l-a luat și el cum a gândit mai bine, ca s'nu-l în-

țacei la sculptura în lemn, bărdăcit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei ori sodali la aceste meserii, și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărire.

Cererile neinstruite în regulă și cele înaintate după termin nu se consideră.

Consistoriul arhiepiscopesc.

PARTEA ECONOMICĂ.

Expoziția industrială din Sibiu.

Inchiderea expoziției.

Alături, Duminecă fiind fixată închiderea expoziției și împărțirea premiilor, împreună cu sărbări frumoase, earăși a venit la Sibiu un număr public din provincă, care circula pe străzile din apropierea expoziției. Expoziția a fost cercetată toată ziua de o mare mulțime de vizitatori. Afluența a fost mare cu deosebire pe la două ore, când s'a făcut împărțirea premiilor și s'a deiarat expoziția de închisă.

Premii s'au dat la o mulțime de exponenți atât meseriașilor, cât și exponenților din secția industriei de casă, ear' cei-ce n'au putut fi împărțiiți de premii, cu decs bire din lipsa de mijloace, au primit câte o *diplomă de recunoștință*, lucrată artistic în tipografia noastră.

Templarii.

Incepem deci prin descrierea obiectelor espuse de templarii noștri cari în ședința juriului expoziției ținută Joi seara sub presiul dlui căpitan în pensune *Pantoleon Lucaș* au și fost premiați.

Unul dintre funtașii exponenți a fost templarul de aici dl *Emil Petrușiu*. Paturile în coloare galbuiă luate în stil englezesc cu capetele artistice vârstate; garderobele cu ornamentică denticulară, etagerul, credențelul și mesele de noapte: toate sunt lucrate cu atâta eleganță și frumuseță încât ar fi putut ocupa loc în orice expoziție universală.

bească jalea așa rău și deodată. Și între altele i'a zis:

— Ei, nu te măhni, fiule, că a luat-o D-zeu, nu altoineva.

— Adică D-zeu s'o fi luat, părinte? I'a întrebat el așa cu nedumerire.

— Dumnezeu, vezi bine!

— Aoleo săracu, rău a făcut o'a luat-o, că i'a găsit beleaua cu ea!

GLUME.

La consiliul de revizie:

Dle doctor, am o boală grozavă-care nu se vede.

— Care?

— 'Mi-e 'ntotdeauna sete.

Un răspuns de spirit.

— De ce, dle Cutărescu, ai, mustă, țile negre și părul alb?

— Pentru-că, dragă, mustățile mele sunt cu mult mai tinere ca părul meu.

Al doilea templar destoinic este *Dumitru Martin* din Orăștie, cu frumoasa garnitură de odă de durmit.

În locul al treilea a fost premiat sodalul măsar din loc *George Baciu* Garnitura pentru odă de durmit espusă de dl Baciu este de toată frumuseța.

Dl templar din loc *Ioan P. Popidan* încă a atras atențiunea privitorilor prin cele 2 garderobe de coloratură castanie cu sculptură de ramuri încolăcite.

Mobile frumoase a espus și *Ioan Salamon* din loc.

Între templarii premiați înșirăm și pe *G. Brassai* din Orăștie, care n'a espus mobile ci numai niște deseme de templarie.

Pantofarii.

Ghete de lac, de pele de chevreau, de pele colorată lucrați cu mult gust și fineță împodobesc o parte mărire din localul expoziției. Drept aceea juriul în decernarea premiilor a avut din ce să aleagă. Între pantofarii, cari au fost distinși din partea juriului cu premii, notăm pe următorii: *Ioan Tomuș* din Orăștie *Ioan Tat* din Alba-Iulia *Petru Mihăilă* din loc *Constantin Dragoș* din loc și *Emil Vintilă* din loc.

Juriul încredințat cu premiarea obiectelor espuse și-a îndeplinit greaua și anevoioasa sa lucrare în secția I-a a industriei de casă sub conducerea zelosului vice-president al Reuniunii agricole, a divi Dr. D. P. Baroianu, ear' în secția a II-a a industriei profesionale sub conducerea generosului domn *Pantoleon Lucaș*, căp. c. și r. în pensune.

În secția primă s'au votat în total 700 dor. premii, ear' în a II-a 733 cor., din cari 85 cor. s'au acoperit din suma de 100 cor. pusă zilele acestea la dispoziția noastră prin Onorabilul comitet al Reuniunii economice din Orăștie.

Atât premii în bani cât și diplomele s'au eliberat în zilele prime ale săptămănei următoare.

Școalele la expoziție.

Cel dintăiu, care a ținut să se prezenteze la expoziție a fost corpul didactic din Rășinari, care a cercetat în fruntea a 179 elevi *Mercuri* expoziția; în aceeași zi corpul didactic din Săliște a adus 96 elevi ai școlii de meserii de acolo și internatul școlii «Asociațiunii» în număr de 65 elevi, în frunte cu d-ra directoară *Elena Petrașcu* și cu domnișoarele profesoare.

Vineri au cercetat expoziția elevii școlii din Tilișca sub conducerea corpului învățătoresc.

Tot Vineri a cercetat-o școala de aplicație de pe lângă seminarul «Andreian» cu învățătorul *Candid Popa*, în frunte și școala de repetiție din Săliște, în frunte cu directorul D. Lăpădat și corpul didactic.

Vizitatori.

Între vizitatorii expoziției de Vineri și Sămbătă se numără Es. Sa F. M. L. general *Steeb*, cu numești oficeri, primarul orașului *Drotleff*, senatorul *Siroe Beloescu*

din Bêrlad, ear' în zilele prime domnul și doamna *Bianu*, și pictorul *Strămbulescu* din București.

Din Acliu au asistat 14 persoane sub conducerea învățătorului *Nicolae Iosif* de acolo.

Între cei-ce au cercetat expoziția sunt și dl *Eugen Carada*, directorul băncii naționale din București, și dl comite-suprem *Thalmann*.

Răsboiul de metal.

Răsboiul de țesut «România», a sosit abia ieri. Acest răsboiu s'a procurat dela firma *Crompton* din București cu preț 450 Lei, exclusiv transportul. În scopul montării și a punerii în practică a răsboiului a fost invitat la Sibiu mecanicul fabricii *Crompton* din București, care mai are și misiunea de a instrua femeile țesătoare angajate. La răsboiul, ce s'a procurat pe șpezele «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu» și este în special destinat pentru industria casnică, se pot țese atât stoffe de mătășă, bumbac, lână, cât și de in. Răsboiul lucră în mod automatic, se mișcă cu iuteală mare și produce de șapte ori mai multă pânză ca răsboaiile obișnuite. El se pune în mișcare cu piciorul întocmai ca mașinile de cusut și se poate obține o iuteală de 180 bătători pe minut. Lățimea răsboiului e de 91 cm., și permite în spațiu urzală de 86 cm. La răsboiu se poate țese cu 2-6 țese etc.

Albumul de cusături și țesături, ce continuă a se completa — chiemarea are a ne conserva și a ne face cunoscute lucrările mânilor femeilor noastre pe veacuri înainte și nașunilor celor mai îndepărtate.

Mulțumind în numele Reuniunilor aranjatoare tuturor acelor, cari în orice chip au contribuit la buna reușită a expoziției noastre, și mulțumind și ilustrei adunări, pentru onoarea de care părtași i'a făcut asistând la sărbarea de închidere dl *Tordășianu* declară expoziția industrială de închisă.

Sărbări.

Deși închiderea expoziției a fost fixată pe orele 2 p. m. ea a rămas deschisă pentru public până înspre seară.

Seara la 7 s'a dat o reprezentație teatrală în teatru orășnesc, după care a urmat o convenire și joc la «Unicum». Despre aceste raportăm la alt loc.

Meseriași din Turda.

Între vizitatorii de Duminecă ai expoziției au fost și 8 meseriași din *Turda*. Acești vrednici meseriași, cari împreună cu alți soți de ai lor și cu câțiva inteligenți, voiesc a înființa în *Turda* o reuniune de meseriași, au venit din o depărtare considerabilă, anume a vizita expoziția.

Ei au fost conduși de dl *Dr. Eug. Pătăceanu*, adv. în *Turda* și *Alex. Gaia*, contabil de bancă, și sunt următorii: *Ioan Lupu*, *Iosif Urcan* și soția, *Teodor Pop*, *Silviu Bologna*, *Ioan Kis*, *Alexandru Kis*, *Stefan Felerău* și *N. Tulbure*.

Cotețele de pasări.

Nu se poate recomanda în de ajuns, ca să se vegheze cu cea mai mare stricteță la curățenia cotețelor.

De obicei, și mai ales la noi, cotețele sînt foarte rău ținute; locuința gănelor nu este mai nici odată curățită; totuși ar trebui să se știe, că curățenia este elementul cel mai însemnat pentru sănătatea păsărilor și pentru buna funcționare a tuturor organelor lor. Se aud adesea plîngerile crescătorilor, că găinele sînt slabe, că ouă puțin și că cloacrea nu reușește; explicația e foarte simplă: găinile putrezesc în murdărie, pe când cotețele ar trebui ținute în starea cea mai completă de curățenie.

Pentru aceasta, să se văpsească de două sau cel puțin odată pe an cu apă de var; să se ridice regulat escrementele, să se spele cutiile cu apă fierbinte și să se pue în ele, ca măsură de precauțiune, puțină pudră de pyretru și puțină cenușă fină, la care s'a adăugat această pudră, într'un colț al cotețului; găinile se vor pudra și vor scăpa de boli.

Cu toate acestea să se poate întempla, ca găinile să se îmbolnăvească, umplându-se cu insecte sau vermi de tot soiul, proveniți sau dela paele necurate sau din molipsire dela vr'o altă găină bolnavă. Se astupă atunci hermetic toate deschizăturile cotețului, se pune în mijlocul lui un vas, în care se află o bucată de pucioasă, de asupra căreia se pune un cărbune aprins, apoi se închide ușa, care nu se mai deschide decât după două zile. Pucioasa degajează un gas sulfuros, care intră în toate găurile zidului și ale lemnăriei, înecând insectele de ori-ce natură ar fi. Să deschide apoi cotețul, se aerisește bine pentru-ca mirosul de pucioasă să nu facă rău găinilor, cari apoi se restabilesc în domiciliul lor.

Se mai poate stropi localul astfel sulfurizat cu acid fenic amestecat în apă, cu ajutorul unui pulverisator; în chipul acesta, cotețul este pe deplin desinfectat.

Mai este indispensabil, ca găinile să aibă unde-va un loc, o găleată, o gaură, sau alt-ceva umplut cu cenușă de lemne, în care să se pudreze și să-și lepede păduchii, pe cari altfel îi aduc în coteț. Intrebuițarea prafului de var este și el un mijloc escelent, nu numai pentru a fixa amoniacul din găinațul găinilor, ci pentru a distruge insectele de tot soiul, cari incomodează păsările. Menținînd buna stare a puilor și a gănelor, praful de var îndepărtează mirosul rău chiar în cazul când cotețul nu e curățit decât de două-ori,

Tratamentul acesta se face în chipul următor: se aruncă câțiva pumni de prav de var contra pereților și a plafondului, astfel ca să se producă un praf întins. O parte din acest praf se depune în găurile și crepăturile pereților și plafondului cotețului, distrugînd complet insectele, și altă parte cade pe jos, după care se mătură la o parte împreună cu găinuțul. În ziua următoare se face aceeași operațiune. Ori-ce altă muncă de curățire este de prisos, până se scoate grămada de escremente.

După-ce se spală și se pudrează, e bine să se atîrnie în coteț un pumn de plante aromatice, al căror miros tare gonește insectele. Se obține un rezultat analog cu esență de eucalyptol, care se varsă pe bucăți de burete introduși în niște coji de ouă, complet golite. Pentru a debarasa păsările de insecte

să li se sufle între pene cu floare de pucioasă. Pentru a fixa mai bine floarea de pene, se încorporează într'un săpun negru, cu care se spală penelile.

Intrebuițându-se toate aceste mijloace se vor scăpa găinile și cotețul de insecte; dar pentru a împedea reîntoarcerea insectelor e nevoie de cea mai mare curățenie, care trebuie să se facă zilnic.

Statut pentru tovarășii de consum.

(Urmare.)

§. 14.

Direcțiunea reprezintă tovarășia față cu judecătoria și este îndatorită:

1. a ține întru toate dispozițiunile legii comerciale, statutul, regulamentul precum și hotăririle adunării generale;
2. a ține odată pe lună o ședință ordinară, sau de câte-ori vor cere doi membri ai direcțiunii sau consiliul de control câte o ședință extraordinară;
3. a îngrijii să fie făcute la timp toate notificările și arătările recerute prin legea de tovarășii și să fie purtate cu rînduială registrele tovarășiei;
4. a hotărî asupra primirei sau eschiderei tovarășilor;
5. a supraveghea și examina gestiunea și socotelile casarului și a contabilului și a îngrijii de fructificarea averei în bani gata;
6. a alcătui socotelile anuale și bilanțul.

§. 15.

Direcțiunea poate lua hotăriri valide numai într'o ședință, la care sînt de față mai mult decît jumătate din totalitatea membrilor. Hotăririle se iau cu majoritate de voturi. La caz de egalitate hotărăște votul directorului, care în de regulă nu votează.

Toate hotăririle luate trebuie induse în cartea paginată a proceselor verbale ale direcțiunii și înscrite de toți membrii, cari sînt de față.

Datorințele directorului.

§. 16.

Directorul și în lipsa acestuia vicedirectorul este îndatorit:

1. a semna corespondențele și a păstra sigilul tovarășiei;
2. a se îngrijii ca să se împărtășească tribunalului competent ori-ce schimbare în personalul direcțiunii precum și hotăririle privitoare la schimbarea statutului;
3. a supraveghea mersul tuturor afacerilor tovarășiei;
4. a face invitările la ședințele direcțiunii;
5. a purta presiul în ședințele direcțiunii și la adunările generale;
6. a raporta în adunarea generală asupra stării și mersului afacerilor tovarășiei.

§. 17.

Pentru-ca să fie legată tovarășia față cu o a treia persoană, trebuie directorul sau vicedirectorul și un alt membru al direcțiunii să se declare și să semneze în numele tovarășiei.

Consiliul de control.

§. 18.

Consiliul de control constă din 5 membri aleși în adunarea generală pe trei ani.

Acestia aleg din sinul lor un preșident și un vicepreșident. În fiecare an repășesc din consiliu 2 membri. Acei cari au să repășească pentru prima-dată se designează prin sorți; mai târziu hotărăesc anii de serviciu.

Realegerea e admisă.

Pentru cazul, să repășească în decursul anului administrativ din consiliu $\frac{1}{3}$ a membrilor sau să fie acestia în alt mod împedecați a funcționa, atunci trebuie să afle loc în decursul primelor trei luni o alegere suplinitoare.

§. 19.

Consiliul de control ține în intervale potrivite cel puțin patru ședințe ordinare pe an. În cazuri excepționale poate convoca președintele și o ședință extraordinară, indicînd în convocare obiectele de pertractare. O ședință extraordinară trebuie să fie convocată și atunci, dacă o cere $\frac{1}{2}$ a membrilor consiliului sau direcțiunea

Cererea de a se convoca o ședință extraordinară are să cuprindă scopul și motivele convocării și să fie înaintată președintelui în scris.

Hotăriri valide se pot lua numai dacă sînt de față mai mult, decît jumătate din totalitatea membrilor consiliului. Hotăririle se iau cu majoritatea voturilor celor de față. La caz de egalitate hotărăște votul președintelui, care de regulă nu votează.

Toate hotăririle trebuie să fie induse în cartea paginată a proceselor verbale ale consiliului de control și înscrite de președintele și de un alt membru al consiliului.

§. 20.

Consiliul de control, al cărui cerc de activitate este normat prin legea de tovarășii și prin statut, este îndebșit îndatorit, a controla cel puțin de patru ori pe an cassa și administrația întreagă și observînd neglijențe sau abuzuri în detrimentul tovarășiei, a conchema îndată o adunare generală sau a întreprinde alți pași potriviți.

§. 21.

Toate funcțiunile membrilor direcțiunii și ale consiliului de control sînt onorifice. Singuratici membri pot însă să fie remunerați potrivit cu lucrul, ce îndeplinesc. Remunerațiunea se stabilește în adunarea generală.

Adunarea generală.

§. 22.

În adunarea generală exercită drepturile lor numai acei tovarășii, cari sînt de față, și din acestia are fiecare numai un vot fără privire la numărul părțășilor sale.

§. 23.

Adunarea generală se convoacă de cătră direcțiune și trebuie să fie ținută în primele trei luni după expirarea anului administrativ. La caz de trăgănare precum și la întemplări excepționale poate să fie convocată adunarea generală și de cătră consiliul de control

§. 24.

Adunări generale extraordinare trebuie convocate, de câte ori le recer interesele tovarășiei sau dacă le cere cel puțin a zecea parte din totalitatea tovarășilor.

Cererea de a se convoca o adunare generală extraordinară trebuie să cuprindă scopul, motivele convocării și să fie înaintată directorului în scris.

§. 25.

Convocările unei adunări generale, cari au să cuprindă și obiectele de pertractare, trebuie să fie semnate de directorul sau vicedirectorul și de un alt membru al direcțiunii și să fie trimise cel puțin cu patru săptămâni înainte tovarășilor în scris sau să fie publicate după obiceiul local ori amăsurat hotărârii luate în privința aceasta.

Pentru cazul, că se convoacă adunarea generală de către consiliul de control, trebuie să fie semnate convocările de președintele consiliului.

§. 26.

Directorul, și în absența lui vicedirectorul conduce și presidează adunările generale ordinare și cele extraordinare și denumește doi protokolanti și un număr recerut de scrutători.

Fiind directorul și vicedirectorul impedează sau având a se lua o hotărâre în vre o cauză, în care ar fi ei înșiși interesați, adunarea generală va încredința conducerea unui alt tovarăș.

§. 27.

Agendele adunării generale ordinare sunt indeosebi:

1. Examinarea socotelilor și aprobarea bilanțului anului expirat;
2. Repartisarea câștigului sau a pierderii;
3. Schimbarea și completarea statutului;
4. Aprobarea și schimbarea regulamentului;
5. Desființarea și liquidarea tovarășiei;
6. Cumpărarea, vinderea și onerarea (indatorirea) realităților tovarășiei;
7. Satorirea:
 - a) articolelor de consum și a celor trebuincioase pentru exploatarea economiei, cari au a fi cumpărate prin tovarășie; —
 - b) și a produselor economice, cari au a fi vândute comun;
8. Aprobarea contractelor de chirie și a altor contracte, cari sunt periodic indatoritoare;
9. Alegerea directorului, vicedirectorului și a celorlalți membri ai direcțiunii precum și ai consiliului de control și a plenipotențiaților, cari să reprezente tovarășia în eventuale procese contra membrilor direcțiunii și ai consiliului de control;
10. Hotărârea eventualelor pretențiuni față cu membrii vinovați ai direcțiunii și ai consiliului de control;
11. Destituirea membrilor din direcțiune și din consiliul de control;
12. Alegerea contabilului și a casarului și satorirea remunerațiunii, ce vor primi acestia;

13. Judecarea plângerilor privitoare la administrarea direcțiunii și consiliului de control;

14. Eschiderea tovarășilor;

15. Satorirea eventualelor remunerațiuni pentru singuratici membri din direcțiune și din consiliul de control;

16. Satorirea mărimii sumei, preste care n'au voe să treacă împrumuturile, ce va face tovarășia;

17. Satorirea mărimii crediturilor, cari se pot incuviința singuriților tovarășii. (Va urma).

Știri economice, comerc. industr. jurid.

CertIFICATE pentru mașini de imblătit cu vapor. Ministrul de comerț a hotărât, că proprietarul unei mașini de imblătit cu vapor, dacă e și econom, trebuie să-și scoată numai atunci un certificat, dacă se ocupă mai cu seamă numai cu imblătitul pe plată.

Pentru matriculanți. Ministrul de interne a hotărât să mărească taxele matriculanților de stat în unele ținuturi ale țării.

Budgetul comunelor rurale și urbane din România a fost anul acesta de 397 milioane lei, așa dară cu mult mai mare ca al statului.

Capital englez în Galați. În cercurile comerciale de-acolo se vorbește, că o societate engleză de capitaliști va înființa o bancă cu un capital de 500.000 lire engleze.

Esposiție internațională de apicultură. Societatea centrală austriacă de apicultură organizează o esposiție internațională de apicultură, care va avea loc la Viena în zilele Paștelui 1903.

Pentru ori-ce deslușiri a se adresa: Central-verein für Bienenzucht Viena (Austria) Schauflegasse nr. 6.

Recolta României. Statistica recoltelor de astă-vară, publicată în „Monitorul oficial”, arată că pe 1.486.485 hectare s'au obținut 26.959.886 hectolitri de grâu sau 18.4 hectolitri pe hectar. Grâul de toamnă, semănat pe 1.430.384 hectare, a dat 26.312.925 hectolitri sau 18,4 hectolitri pe hectar, pe când grâul de primăvară, semănat pe 56.101 hectare, a dat numai 546.961 hectolitri sau 9.7 hectolitri pe hectar.

Recolta săcărei a fost de 2.452.150 hectolitri pe 172.816 hectare, sau 14.2 hectolitri pe hectar; a orzului de 8.694.027 hectolitri pe 507.777 hectare sau 17.1 hectolitri pe hectar sau 24 hectolitri pe hectar.

Rapița a dat 2.065.127 hectolitri pe 223.889 hectare sau 9.2 hectolitri pe hectar; inul 139.000 hectolitri pe 22.090 hectare sau 63 hl. pe hectar.

Boala de gură și unghii s'a ivit și în orașul Sibiu și în Turnișor.

Bănci populare au fost în România cu finea anului 1901 256 cu 20.604 membri și un capital de 346.046 lei 18 b.

Urcarea banilor de menagiu la soldați. Ministrul de honvezi a dat ordin, că începând dela 1 Ianuarie 1903 să se dea soldaților un plus de 6 bani în zilele când nuli se dau conserve la cină.

SFATURI.

Un mijloc simplu contra gangrenei la pomi e următorul: Scoatem afară lemnul mort și coaja stricată cât mai bine, ungem partea tăiată cu aluat de var stins și legăm totul cu o cârpă, ca să nu cadă varul. După un pătrar sau o jumătate de an înoin varul. Partea înăncată de gangrenă va crește pe deplin din nou, dacă vom înoi varul mai adese ori.

Toți parii (aracii) etc. din grădină trebuie scoși din pământ și păstrați la un loc sbitoit. Tot așa facem și cu unelte de grădină, pe cari le ungem cu se. Același lucru facem și cu plugul.

Vin roșu turbure se poate limpezii în modul următor: La 100 litre de vin batem două albușuri de ou, le amestecăm bine în două urcioare de vin și turnăm totul în bute. Vinul îl amestecăm bine cu un lanț curat. În curând se va limpezii și apoi îl tragem.

FELURIME.

Ideile astronomice ale Negrilor din Camerun. J. Keller spune, că Negrii Isubu cunosc pe Venus, „Lucașfărul dimineței”, și că de pe dînsul știu cât mai e până la răsăritul soarelui.

Cunosc și felurite grupe de stele, de pe cari socot în ce anotimp se află. Așa e o constelație Tole a Nion, alta Tole a Moto, una e Bana ba Niue sau a orfanilor, căci steaua cea luminoasă o închipue a fi tatăl de familie, ear' cele mici copiii, cărora le-a murit mama și stau părăsiți și plângând înaintea lui.

Aste trei sunt semnele verii. Negrii din Camerun deosebesc numai două regiuni: a răsăritului, care se află în launtrul continentului, și a apusului cea spre Ocean.

Luna o credeau, mai de mult, un fel de oae sau capră, care noaptea se coboară pe pământ. Dacă o femeie rămâne în psiție pe vremea lunei pline, are obicei să spue copilului, că luna îl e bunică; ear' dacă țarată copilul cu degetul spre lună, nu-l lasă, ci-i zice: „Nu arăta luna cu degetul, că ț-i taie: căci ț-i bună, și trebuie să te porți cu respect”. Au și ei o poveste cu omul, care s'ar fi aflând în lună ca pedeapsă, ca Cain și Abel sau ciobanul.

CRONICĂ.

Alegerile pentru congresul național bisericesc în eparchia Aradului se vor face după cum urmează:

Alegerile deputaților din cler se vor face Joi, 24 Octomvrie (6 Nov.)

Alegerile deputaților mireni: Duminecă în 20 Oct. (2 Noemvrie) se publică sinod parochial extraordinar pe ziua de Duminecă 27 Octomvrie (9 Nov) când se va ține alegere în fiecare comună. Ear' peste o săptămână, la 10/23 Noemvrie, ca de obicei, se ține scrutinu.

Sinod extraordinar al eparchiei Aradului. Deputaților sinodali ai eparchiei Aradului li-s'a trimis prin protosincelul Ioan I. Papp, invitare pentru a lua parte la ședința extraordinară a sinodului extraordinar convocat pe Duminecă în 2 Noemvrie st. n.

Viitorul episcop gr.-cat. al Orăzii. Visita ce a făcut o în zilele trecute ministrul *Wlassics* la Beiuș, mulți o esplotă că s'ar fi făcut pentru întregirea scaunului episcopesc și nu în interesul școalelor de acolo. Se dă acum ca sigur, că în privința întregirii scaunului episcopesc s'au făcut deja de mult dispozițiuni luându-se hotărârea ca episcopul Dr. D. Radu să fie numit în Oradea Mare, ear' în locul lui canonicul *Augustin Lauran*.

În temniță. Din Moftinul mic ni se știe, că la 22 Oct. n., a intrat în temnița tribunalului din Sătmăr părintele *George Ardelean*, ca să-și împlinească pedeapsa de 8 zile, pentru că a fost oprit pe niște femei a cânta ungurește în biserica română din Sz. Dob, comitatul Sătmărului.

Prelegeri române în Viena. Dl. *Dr. Iosif Popovici* a primit însărcinarea, din partea universității din Viena, ca se țină prelegeri din limba literară română. Joi, în 23 l. c. a fost prelegerea de deschidere. Dl. *Popovici* a cetit despre gramatica română și în conex de despre povestile lui Ioan Creangă. — Avem speranță, că în curând se va înființa o catedră pentru limba română. Cu interes general se așteaptă din partea coloniei și tinerimei începutul prelegerilor.

Hymen. *Maria Pinciu* cu *Ioan Pampu*, înv. în A. Iulia, și *Maria Chirtoș* cu *Nicolas Pampu* anunță celebrarea omoniei lor care va avea loc în 2 Noemvrie st. n. a. c., la 4 ore p. m., în biserica gr.-cat. din Hosman.

Dela congregațiunea comitatului Hunedoara. Sâmbătă, în 28 s'a ținut congregațiunea comitatului Hunedoarei. Congregațiunea Hunedoarei cum se vede s'a oprit și ea asupra adresei comitatului Presburg pentru modificarea legii de naționalitate. Aceasta a provocat o discuție vehementă la care au luat parte bravii noștri Români *Francisc Hosu-Longin*, *Dr. Aurel Vlad* și *Dr. Aurel Muntean*. Congregațiunea a trecut la ordinea zilei peste adresa comitatului Presburg.

Omaj. Cel mai cetit ziar din România *Universul*, care apare în București, sub direcțiunea marelui filoromân *Luigi Cazzavillan*, Italian, și al cărui tiraj zilnic trece peste 80.000 exemplare, publică în fruntea numărului seu de Vineri, portretul dlui *Septimiu B. Mureșanu*, avocat și secretar al Ligei culturale, ca un omaj pentru demnitatea cu care a știut să reprezinte Liga, studențimea română din Ungaria și chestiunea națională, cu ocaziunea petrecerii studenților Italiani în România.

Promovare. Dl. *Vasile Meșter*, fost radactor la *«Tribuna»*, a fost promovat în ziua de 25 Octomvrie doctor în științele juridice la universitatea din Cluj. Felicitările noastre!

Intru mărirea lui Dumnezeu. Credinciosul *Isidor Căndea*, locuitor în Reciu, a dăruit bisericii gr.-or. din *Păuca* un rind de haine preoțești în preț de 100 coroane, ear' credinciosul *Ioan Tîpurișta*, locuitor în *Păuca*, a dăruit unele cărți liturgice aceleiași biserici, în preț de 22 coroane.

Primească susamintiții credincioși și pe calea aceasta mulțumitele comitatului parohial gr.-or. din *Păuca*. *Patrioșu Marcu*, paroch.

Ministrul *Wlassics* în Brașov. Pe maghiarizatorul ministru al școalelor noastre *Wlassics* l'a prins mare dragoste pentru școalele noastre confessionale. Mai deunăzi căzu ea din senin în Beiuș, unde vizită școalele de acolo și conferă cu dl. canonic *Lauran*. Acum ne știe știrea, că dl. *Wlassics* însoțit de consilierul ministerial *Victor Molnar* a sosit Duminecă noaptea în Brașov.

Despre petrecerea ministrului *Wlassics* în Brașov. *Gaz. Trans.* scrie următoarele:

Martii dimineața dl. *Wlassics*, însoțit de consilierul ministerial *Victor Molnar* și de docentul *Réayi*, a vizitat gimnaziul român și în special prelegerile de limba germană, latină și maghiară din clasa a șaptea și a opta. A adresat școlarilor diferite întrebări tot numai în ungurește, ca să vadă cât pricep și cum știu răspunde ungurește. l'a pus să traducă din limba germană, ba chiar și din cea latină în ungurește etc. A mai vizitat apoi clasa a 3-a comercială și școala română de fete. De aici a plecat la Săcele și cu acceleratul dela 2 și 45 min. s'a reîntors luând direcția spre Budapesta. Dacă ministrul-călător se va duce direct acasă sau va mai face incognito încă undeva vre-o surprisă cu visita sa, nu putem și l.

Ministrul *Wlassics* în Sibiu. Din Brașov ministrul *Wlassics* a venit de-a dreptul la Sibiu, sosind Martii cu trenul de 9¹/₂ ore. A dormit la gară în vagon și Mercuria vizitat toate școalele, între cari și seminarul *«Andreian»* și școala civilă de fete a *«Asociațiunii»*. În tot locul a pus întrebări elevilor, interesându-se cu deosebire de progresul în limba maghiară.

Oltenii la Paris. Duminecă au plecat prin Predeal doi-spre zece Olteni angajați de un impresariu pentru capitala Franței, cu scop de a dansa pe diferite scene dansurile naționale românești. Acești Olteni au fost provăzuți cu niște costumuri naționale foarte frumoase și cu un frumos drapel român. Oltenii vor ată. în afară de spezele de călătorie, și întreținerea întreagă, câte 200 franci pe lună.

Ungaria fericită. După-cum se știe din Homona (nordul Ungariei) la adunarea de controlă de acolo ar fi trebuit să vină 500 soldați, au venit însă numai vre-o 80, toți ceilalți sînt în America.

Poporațiunea României e după ultimele date oficiale de 6 milioane 30 000 locuitori.

Moarte subită. În Tălmaciu a căzut în 21 Octomvrie un om îmbrăcat mai sărăcăcios pe stradă, rămânând mort pe loc. Primăria a aflat, că e *Petru Costa* din Săliște. Medicul cercual a constatat, că moartea l'a urmat dintr-o boală de inimă. El a fost înmormântat în 23 Octomvrie, acoperindu-se spezele cu cele 5 cor. aflate la el.

Sărmanii holtei! Într'un stat din republica Argentina (America-de-sud) s'a votat o lege aspră contra celor ce nu se însoară. Etatea însuratului se începe acolo cu 20 ani. Bărbatul, care nu se însoară până la 30 ani, trebuie să plătească lunar 24 coroane. În cei cinci ani următori crește birul cu 100 procente. Între 35 și 50 ani plătește o pedeapsă, căci asta nu mai e dare, de 96 coroane, dela 50—75 ani 144 coroane pe lună și numai după anul al 75 l-se scade năpasta la 48 cor. pe an. Împlinind etatea de 80 ani — de va mai ajunge careva până aci — nu mai plătește nenorocitul nimic. Văduvii își pot deplânge roțile răposate trei ani, apoi ear' trebuie să se însoare. Cel-ce dovedește, că a peșit într'un an de trei ori, fără să aștepte înaintea vre-unei frumoase, scapă de pedeapsă. Paragraful acesta îi va scăpa pe mulți de pacoate, căci altmintrelea s'ar goli Argentina de bărbați.

Comedii. Din Zorlențul-mare ni se știe: În comuna noastră este o casă, în care începând cu două săptămâni înainte de aceasta tot dă cu petrii și nime nu știe cine dă, nici nu ved pe nime. Odată dă în fereastră, apoi în ușa, în coperișul casei și sparge țigla de pe casă, sparge oalele când ferb pe foc, răstoarnă sufeul cu apă, lapdă șoalele de pe pat în mijlocul odăii, pică petrii ca din pod și nu vatămă plafonul. Într'o noapte au venit să vadă gendarmii, judele comunei și patrula de noapte, dar' n'au văzut nimic, numai petrii din toate părțile. După dinții încă au dat. Locuitorii casei lui *Dimitrie Popa* își închipue că sînt strigonii, unii zic că sînt drazi.

«Drazi» — de bună-seamă cu carne și cu oase — cari fac astfel de glume proaste, vor fi în curând prinși, căci lucruri de acestea s'au întemplat și în alte locuri, fără să fie strigoi.

O schimbare de nume pentru 300 000 coroane. Țăranul *Andrei Hajdinak* din Orozlo (Baranya) a petiționat la ministerul de interne, ca să-și permită a-și schimba numele în *Szelier*. Ministrul l'a refuzat pe motiv, că nu e permis, să-și schimbe cineva numele, în *Szelier* decât pe ungurește. *Hajdinak* a făcut atunci o a doua petiție, la care a adunat și copia testamentului, făcut de răposatul morar *Andrei Szelier*, care își lasă toată averea lui *Hajdinak* cu condiția însă, ca acesta să-și schimbe numele în *Szelier*. — Fiind acesta un argument atât de convingător, dl. ministru a binevoit a face de actă-dată excepție și a îngăduit să se facă schimbarea aceasta de nume, fără să mai ceară dela *Hajdinak* luarea unui nume maghiar.

O poruncă potrivită. Ministrul școalelor din România a dat ordin, ca de-aici înainte toate elevele dela școalele de fete să poarte șorțuri, și anume numai de cele făcute în școalele industriale de fete. Tot ministrul român a oprit pe fete să mai poarte corset, un fel de fleac, cu care-și chinue mijlocul doamnelor, domnișoarele și iic-olea și câte-o țărancă slabă de fire, mai ales vrînd a ascunde strimboșenia corpului lor.

Foc. În comuna *Dorog* (Timiș) au izbucnit foc în cinci locuri deodată, chiar pe când oamenii erau la biserică. În decursul zilei s'au mai aprins în câteva locuri, așa că au srs vre-o 20 de edificii. Numai seara le-a succed oame-nilor îngroziți să pună mâna pe tăciunar, chiar când voia să pună din nou foc. Mișelul a mai fost pedepsit pentru tăciunării. Se crede însă, că e smintit, căci vorbia tot aiurea, când l-au prins.

Concertul Vladaia. D-na Vladaia, cunoscută primadonă dela opera română din București, a întreprins un turneu artistic prin Ardeal. După ce a concertat cu succes splendid în multe orașe și orașele dela noi, va da Marți, 4 Noembrie n., în sala dela »Unicum«, un concursul d-șoarei Bardoși și al dlui artist dramatic Savu, un concert cu următorul program:

Partea I.: 1. Gounod: »Balada și aria bijuteriilor« din opera »Faust«: d-na Vladaia. — 2. Solo la pian executat de d-șoara Bardoși. — 3. Adam: »Arie indiană« din opera »De-ași firage«: d-na Vladaia. — 4. Eminescu: »Versuri«: dl Gr. Savu. 5. a) A. Thomas: Romanță din opera »Mignon« și b) Mascagni: Aria Santuzzei din opera »Cavalleria Rusticana«: d-na Vladaia. — 6. * * * »Monologuri« și »Anecdote populare«: dl Gr. Savu. — 7. a) Verdi: »Cavatina« din opera »Ernani« și b) Pavarotchi: »După fragi și după mure«: d-na Vladaia.

Partea II.: 8. Bizet: »Habanera« din opera »Carmen«: d-na Vladaia. — 9. Solo la pian, executat de d-șoara Bardoși. — 10. Lecocq: »Bolero espagnol«: D-na Vladaia. — 11. Coșbuc: »Doine și balade«: dl G. Savu. — 12. Vladaia: »Doina Olteanului« cântată de d-na Vladaia. — D-na Vladaia va cânta »Habanera« și »Boléro« în costum spaniol. Prețurile; Loge pentru 4 persoane 12 cor., Locul I. 3 cor., Locul II. 2 cor., Loc de stat 1 cor. NB. Fiecare scaun în loge va fi plătit separat cu 3 cor. O parte din venitul curat este destinat pentru cepii săraci fără deosebire de naționalitate. Inceputul la orele 8 seara. Bilete se află de vânzare la librăria A. G. Seraphin și seara la casă.

Din Gherla ni-se scrie: De câteva zile în piața principală a Gherlei printre multe firme ce par a suna românești, dar' de fapt sunt armenesti, strălucește modest o nouă firmă, care și sună și de fapt e românească. E firma »Economul, soc. pe acțiuni, institut de credit, filiala Gherla«. Noua filială a »Economului« din Cluj e situată în colțul pieții, într'un șir cu rezidența episcopescă. Activitatea și-a început-o mai înainte, inaugurarea oficioasă înseamnă i-a făcut Duminecă, în 26 Octomvrie, din care prilej au venit la Gherla directorul »Economului« Vas. Podoabă, membrii în direcțiune Dr. Amos Frâncu, adv. și Dr. E. Dăianu, protopop, cum și câțiva oficiali. La ora 1 d. a. a avut loc un prânz comun, la care au participat între alții reprezentanții orașului și ai celorlalte bănci, cum și alți onorațiori. — Să fie într'un cîas bun.

Nou canonic în Gherla. Tot din Gherla ni-se scrie că fără șgomot și solemnități s'a făcut în 26 c. instalarea noului canonic Dr. Octavian Domida. Lipsind episcopul din Gherla, instalarea a condus-o canonicul Bene, fiind de față în mica capelă numai canonicii, câțiva profesori, preoți și doi străini: Dr. E. Dăianu, protopopul Clujului, și Bar. Podoabă, dr. »Economului«.

Isprăvuri țigănești. Cu apropierea iernii se prefac și Țiganii cortorari, mai sles în Țeara unguerească, în lupi fiamânzi. După cum aflăm, pe drumul către Beclerecul-mic au năvălit o lae țigănească asupra unor țărance, cari mergeau cu marfă la țîrg, și le-au jefuit de toate ce aveau la ele. În Șandorfalva au intrat în curtea țăranului A. Németh și i-a bătut cu bețe și furcoale așa de rău, încât bietul om se luptă acum cu moartea.

Întimplările acestea vor grăbi și mai mult realizarea planului ce-l are ministrul de a așeza la loc statornic pe aștă călători ve-înioi.

Un primar contra coardei maghiare. Din Seghedin i-se scriu lui »P. L.«: Se știe, că primarul din Chiohinda-mare Jivco Bogdan a fost tras în cercetare disciplinară de către viceșpanul comitatului Torontal. Motivul acestei măsuri disciplinare a fost următorul: Ficoș-a Vasileș, elevă în clasa IV. a școlii civile din acel oraș, a refuzat a primi cu ocaziunea aniversării centenare a lui Kossuth cocarda tricoloră maghiară, care s'a distribuit tuturor elevelor. Copila și-a motivat refuzul cu tatâne-șeu, care i-a spus să arunce cocarda, dacă i-s-ar da cu sila. Elevei Vasileș Bogdan i-s'a dat o aspră dojană din partea directoarei în fața tuturor elevelor.

Dela băncile unguerești. În Arad este, între altele, și marea bancă unguerească »Aradi ipar és népbank«. Infilțată cu un capital de un milion cor. Directorul ei e marsie patriot — deși n'are nume maghiar — Pöhm Adolf. Acesta a defraudat timp de zece ani de-srëndul 309 mii de coroane, pe cari ie-a pierdut în joc. Imprejurarea, că de 10 ani de zile a furat mereu fără să-l controleze cineva, aruncă o lumină curioasă asupra felului de supraveghere la băncile patriotice.

Ce face beția. Din Blaj ni-se scriu următoarele: Mai mulți țărani din Blaj-sat, venind seara dela lucru, s'au abătut pe la cârcimă. Abia și-au amorțit oasele, cum zice ei, și au început a se certa. Cearta s'a continuat cu bătaie și sfîrșit cu omor bestial. Unul adevă, N. Gojan, un om mic de statură și slab, a dat o palmă altuia. Cel pălmuit fără a-și reșbuna, s'a depărtat. N. G. nu s'a îndestulit cu atâta: a sărit și la alt șof. Înțelegînd de aceasta fratele cestui din urmă — Ungur — ce era servitor în vecini, a venit în ajutorul fratelui șeu cu o furcă de fer; i-au școs pe N. G. din cârcimă afară pe stradă și i-au bătut până i-au lăsat mai mort. Transportat acasă după 10 minute a și murit. S'au constatat pe el 12 împunsături de cuțit. Bestiului frați — Takács — împreună cu tatăl lor, care se crede, că a fost complice, au fost areștați. Iată ce face beția.

Locul nașterii regelui Mateiu. Preotul din Szaparliget, Ráz Károly, într'un studiu al șeu combate părerea, care susține, că regele Mateiu Corvinul s'a născut în Cluj. Regele Mateiu s'ar fi născut după-cum șpune Ráz, în Holloșvar (Hollovar = Cetatea corbilor). Acest Holloșvar era situat la sud-vest de Banat Comloș în apropiere de Szölös, care aparținea lui Mihail Szilagy. Pe timpul nașterii lui Mateiu Holloșvár era al Huniadeșilor. Părerea, că regele Mateiu s'a născut în Cluj, datează dela Gaspar Heltai, care a trăit în secolul al 16. Ráz susține, că Heltai o fi cetit în vr'un document vechiu Koloșvár în loc de Holloșvár. Afară de aceasta, Heltai nu era istoric de profesiune, a trăit cu un secol mai târziu, decât regele Mateiu, și prin urmare nu poate fi primit ca autoritate. Parochul abate din Seghedin, Francisco Varga, va prezenta în curînd studiul lui Ráz academiei maghiare.

Căscatul în parlament. În dietă se urîșe domnii deputați de multe-ori, mai ales când își aduc aminte ce petreceri îi așteaptă, după-ce ies dela ședințe, unde de multe ori trebuie să asculte numai fleacuri. Prin parlamentele din Europa îi este permis fiecărui deputat să oaște, până i-se mută făloile. Nu tot așa în Japonia (Asia). Acolo a fost pedepsit un deputat cu 3 zile închisoare, pentru că a cășcat în dietă. Ar fi rău de deputații noștri în Japonia.

Ce venit are Rotschild? Avereș casei Rotschild din Viena e enormă. Bilanțul acestei firme pe anul trecut a fost încheiat și s'a constatat, că capitalul este de 11 miliarde 116 milioane 594 672 coroane. Dacă luăm în considerare, că capitalul lui Rotschild aduce numai 4%, interese anuale, ceea-ce înșe e eschis, căoi îi aduce cel puțin 10%, atunci putem șocoti venitul anual al acestui bancher colosal. Rotschild are în casul acesta un venit anual de peste 400 milioane coroane; venitul pe o singură zi e de 1,200.000 coroane, pe minută 833 coroane și pe șecondă 13 coroane. Cea mai mare parte a averii colosale a lui Rotschild e plasată în întreprinderi șigure industriale și puține ramuri de industrie sînt, cari nu lucră cu capitalul lui Rotschild. Ce zic la aceste date șocialiștii?

Abstinența generalului Dewet. La banchetul dat în Berlin în onoarea generalilor buri, s'a șervit șampanie »Dewet-Sect« oferită de către Christian Schneider. Eroiul general bur înșe, după numele căruia s'a botezat șampania, în tot timpul banchetului n'a beut, decât apă. El nu bea nici-cdată beuturi alcoolice.

Un fotograf pungaș. Domnișorul Steinberger își cumperase nu de mult în Făgăraș un atelier fotografic. Cu toate că-i mergea foarte bine, a făcut în câteva luni datorit de peste zece mii florini, pe cari i-a tocat cu femeii și-n beții. Ca să șcape de creditori, și-a vîndut atelierul pe șub ascuns cu 5000 florini și a fugit la Budapeșta, raiul ștrangerilor. Aici a fost prins într'una din nopțile trecute în șocietatea mai multor tovarîșe. Bani i-a cam păpat.

„Călințarul Poporului“.

Al optșprezecelea an din »Călințarul Poporului« e gata să pornească de nou pe drumul către casa țăranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștrii. Precum în fiecare an, așa și acum »Tipografia« s'a străduțit să pună în mână oamenilor noștrii un călințar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adevă o carte păștrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar păre după firea călințarului.

După obicîșnuta parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, înșofiri de negoș, bănci, cuprinzînd date bogate și nouș, după șchimbările, ce s'au întîmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin »Credeul Românului«. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșitoare biografie, presărată cu poeșii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iașii Moldovei, dl Grigore C. Bușureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Murăș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una șimșesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăiri. Șubicoand e iscalitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragălașe poeșie de T. Șerbănescu, apoi o glumă și după

ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eard anume la Viena pentru „Călimdarul Poporului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bărnațiu. O anecdotă „Copiii Țiganului” de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vlăduța, urmată de o glumă, premerge portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumeață a lui, „Papricașu nașului”. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl. I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negocul cu ouă. O poezie frumoasă »Codrule, Măria-Ia...«, o snoavă „Ovreiul la raiu”, și apoi urmează „Rêvașul nostru”, aceasta gazeta anuală, care pe 23 de pigini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Rêvașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-ale generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După rêvaș se continuă articolul din anul trecut „Bucătaria țeranului”, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, căreia îi urmează târgurile.

Notă. Călimdarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 46 bani (23 cr.) cu porto cu tot. Pentru încunjurarea spselor cu porto se recomandă, ca să și'l procure mai mulți dsodată.

»Drapelul» din Lugoj surie următoarele despre »Călimdarul Poporului»:

„Călimdarul Poporului” pe anul comun 1903. Sibiu. Editura »Tipografiei» societate pe acții. Conține afară de partea călimdaristică cele mai necesare de a se ști referitor la postă și telegraf, scala timbrelor, bisericile și școalele române, reuniunile noastre, precum și o frumoasă parte literară. Îndeosebi schița »Avram Ianou» e de tot interesantă pentru toți Românii. Sânt apoi povesti frumoase, poesii, anecdote și alți articoli interesanți și instructivi. În rubrica »Rêvașul nostru» sânt descrise toate evenimentele mai însemnate din viața națională a Românilor. »Călimdarul Poporului» mai conține portretul lui Avram Ianou, al decedatului episcop Mihail Pavel, al poetului bănățean Victor Vlad Delamarina etc. Mai sânt în acest călimdar sfaturi bune pentru popor (Bucătaria țeranului), târgurile și o mulțime de inserate.

Din cauza lipsei de spațiu
Posta redacțiunii și administrațiunii se amină pe nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni Iosif Marchall.

Deschidere de prăvălie.

Prin presenta am onorul a face cunoscut onoratului public, că cu ziua de azi am deschis în piața de aici în strada Bereriei nr. 341

o prăvălie de coloniale și manufactură

sub firma înprotocolată

George Baciu.

80 2-3

Rugând onoratul public să binevoiască a-mi da sprijinul în noua întreprindere, semnez

Cu deosebită stimă

Orlat, 1 Noemvrie n. 1902.

George Baciu.

VERZEICHNISS aller 55.000 Gewinne.

Der grösste Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40

55,000 Gew. u. Pr. im Betrage **14.459,000**

Billet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru L. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea ce urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa ascată.

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 9 milioane cor. au câștigat iubiiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv. care în curând va începe de nou. Din

110.000 LOSURI se sortează 55.000

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorma sumă de patrusprezece milioane 459.000 coroane în timp de numai 5 luni. Întreaga întreprindere stă sub controla statului 77 4-6

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optime (1/8) fl. —.75 sau cor. 1.50

„ un pătrar (1/4) „ 1.50 „ „ 3.—

„ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.—

„ un los întreg (1/1) „ 6.— „ „ 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înalte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comandă pentru losuri originale rog a se trimite până la

10 Noemvrie a. c.

când se începe și tragerea, cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă) **Budapesta,**

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vânzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțimintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waiznerring 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Elisabethring 54.**

Post de vicenotar

se vacant în notariatul **Păreu** p. u. Alsó-Venece, comit. Făgăraș. Emolumentele: 360 cor. fix și venite laterale. Doritorii să se adreseze în timpul cel mai seurt la notarul de acolo.

83 1-1

Pășunat de oi.

În comuna **Hamba** (Kakasfalva) se dă în arândă 200 jugere pentru pășunat pe timpul din 27 Octomvrie v. până în 1 Apilie n. 1903.

Lămuriri se capătă la școala română din **Hamba**.

82 1-1

Hamba, 28 Oct. 1902.

Curatorul bisericesc.

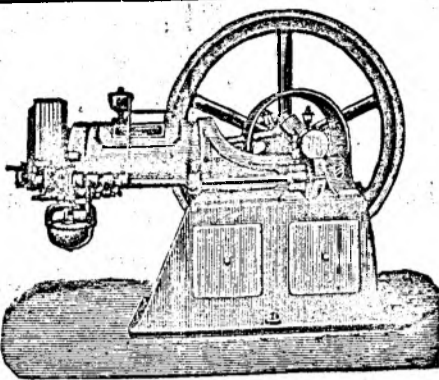
Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

Încrătat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. Îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiun.

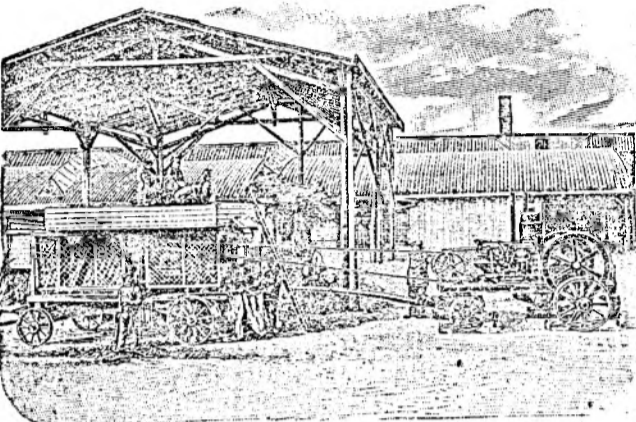

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO”

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru imblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO” de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, minarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo espot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informații, planuri și prelininare de prețuri se dau gratuit.

78 4-12

Publicațiune.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce Înaltul minister reg. ung. de finanțe a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a XI-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe.

81 1-1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A II-a loterie. 110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 20 și 21 Nov. 1902.		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea în 17 și 18 Dec. 1902		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea în 13, 14, și 15 Ian. 1903.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 26 Martie până 22 Aprilie 1903.	
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	Cel mai mare câștig în cas de noroc	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1,000.000	
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000	(1 milion)	
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000		
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000		
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000		
5 à 1000	5000	5 à 2000	10000	5 à 5000	25000		
8 à 500	4000	8 à 1000	8000	8 à 2000	16000		
30 à 300	9000	20 à 500	10000	10 à 1000	10000		
100 à 100	19000	110 à 300	33000	120 à 500	60000		
3350 à 40	134000	4350 à 80	348000	4850 à 130	630500		
3500 câșt.	cor. 240000	4500 câșt.	cor. 528000	5000 câșt.	cor. 916500		
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 10, 11 și 12 Febr. 1903.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea în 4 și 5 Martie 1902.					
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane				
1 à	90000	1 à	100000				
1 à	30000	1 à	30000				
1 à	20000	1 à	20000				
1 à	15000	1 à	15000				
3 à 10000	30000	3 à 10000	30000				
5 à 5000	25000	5 à 5000	25000				
8 à 2000	16000	8 à 2000	16000				
10 à 1000	10000	10 à 1000	10000				
120 à 500	60000	120 à 500	60000				
4850 à 170	824500	3850 à 200	770000				
5000 câșt.	cor. 1120500	4000 câșt.	cor. 1076000				
						1 Premiu 600000 600000 1 Câștig 400000 400000 1 à 200000 200000 1 à 100000 100000 1 à 80000 80000 1 à 60000 60000 1 à 50000 50000 1 à 40000 40000 2 à 30000 60000 2 à 25000 50000 4 à 20000 80000 5 à 15000 75000 25 à 10000 250000 50 à 5000 250000 405 à 2000 810000 760 à 1000 760000 1140 à 500 5700000 30600 à 200 6120000 33000 câștigi și premia cor. 10555000	

Pentru tragerea cl. I. care se va întempla publice în 20 și 21 Nov. anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utca), se pot căpeta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 26 Octomvrie 1902.

Lónyay.

Hazay.